

Instytut Studiów Społecznych im. Profesora Roberta B. Zajonca Uniwersytetu Warszawskiego serdecznie zaprasza na seminarium p.t.

„Społem: samoobrona społeczeństwa? O Powszechnym Związku Spółzyców RP jako o ruchu społecznym (1906-1939)”.

Referat wygłosi **dr Aleksandra Bilewicz (ISS UW)**.

Komentarz do referatu wygłosi **prof. dr hab. Zofia Chyra-Rolicz (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach)**.

Spotkanie odbędzie dnia **30 września 2016 roku o godzinie 12.00** w sali seminaryjnej ISS UW (nr 417), ul. Stawki 5/7 (budynek Wydziału Psychologii UW, IV piętro, za szklanymi drzwiami).

Seminarium jest częścią cyklu spotkań w ramach projektu **„Tradycje polskiego kooperatyizmu”**, realizowanego przez Instytut Stosowanych Nauk Społecznych wraz z Instytutem Studiów Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego.

W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie spółdzielczością i jej historią, a także niemal zapomnianymi ideami kooperatyizmu. Często ogranicza się ono jednak do fascynacji samą ideą, pojmowaną w oderwaniu od lokalnych i umiejscowionych w czasie warunków jej realizacji. W praktyce nie istnieje pamięć o spółdzielczości jako żywym ruchu, z jego wznoszeniami i upadkami, nieraz twardymi, odległymi od wzniosłych ideałów, realiami.

Do największych osiągnięć polskiego ruchu spółdzielczego z pewnością należy zaliczyć powstanie i działalność Powszechnego Związku Spółdzielni Społzyców RP „Społem”. Związek, mający swój początek w założonym w 1906 roku Towarzystwie Kooperatystów, stał

się ogólnopolską, prężną organizacją, która nie tylko opiekowała się spółdzielniami spożywców na terenie zaboru rosyjskiego, a po odzyskaniu niepodległości – w całej Polsce, ale była również potężnym ośrodkiem spółdzielczej myśli, oświaty oraz niezmiernie ważnego dla rozwoju ruchu wychowania i, jak wówczas mówiono – propagandy. Związek posiadał bank, hurtownię, zakłady wytwórcze, wydawał kilka tytułów prasowych, wiele książek i broszur, organizował specjalistyczne kursy czy obchody Dnia Spółdzielczości. Tworzyły go najwybitniejsze postaci polskiego ruchu spółdzielczego: Stanisław Wojciechowski, Romuald Mielczarski, Stanisław Thugutt czy Marian Rapacki. Związana z nim była także Maria Dąbrowska. „Społem” był jednak przede wszystkim szerokim, obejmującym wiele klas, ruchem społecznym, tworzonym przez członków tysięcy spółdzielni spożywców. Autorka referatu, odwołując się do pojęcia „samoobrony społeczeństwa” Karla Polanyi’ego, dokonała refleksji nad mechanizmami, które sprawiły, że mimo trudnych warunków, „Społem” odniosło sukces wśród rzesz robotników, chłopów i innych grup społecznych.

Referat jest efektem prac nad antologią tekstów na temat „Społem”, która zostanie wydana nakładem Oficyny Naukowej w ramach serii „Kooperatyzm”, powstającej jako część projektu „Tradycje polskiego kooperatyizmu”, realizowanego dzięki dofinansowaniu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.